

Mál nr. 125/2019**V v/ábyrgðartryggingar bifreiðar og slysatryggingar ökumanns bifreiðar.****Ágreiningur um réttaráhrif mögulega rangra upplýsinga við bótauppgjör vegna tveggja umferðarslysa 11. febrúar og 16. október 2015.****Gögn.**

Málskot, dags. 3.4.2019, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 17.4.2019, ásamt fylgigögnum.

Tölvupóstur lögmanns M dags. 25.4.2019, ásamt gögnum.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að M slasaðist í tveimur umferðarslysum á árinu 2015 og hefur gert kröfu um bætur vegna beggja hjá V. Annars vegar er um að ræða kröfu um bætur úr slysatryggingu ökumanns bifreiðar sem vátryggð var hjá V vegna afleiðinga fyrra slyssins 11. febrúar 2015 og hins vegar kröfu um bætur úr ábyrgðartryggingu bifreiðar sem ekið var aftan á bifreið M vegna slyssins 16. október 2015. Í gögnum málsins er gerð grein fyrir lækniheimsóknum, endurhæfingu og afleiðingum þessara tveggja slysa, en ekki þykir sérstök ástæða til að tilgreina þær afleiðingar ítarlega í þessum úrskurði.

Hins vegar er rétt að benda á að afleiðingar beggja slysa voru metnar með matsgerð dags. 26. febrúar 2018 og bótakrafa af hálfu M send til V í byrjun mars 2018. Af hálfu V voru sendar viðbótarupplýsingar um þátttöku M í svokallaðri Fitnesskeppni í mars 2016 til matsmanna og drógu matsmenn niðurstöður matsgerðar tilbaka og báðust undan því að meta frekar afleiðingar slyssanna.

M telur að greiða eigi bætur vegna metinna afleiðinga slyssanna skv. matsgerð og bótakröfu í mars 2018 og vísar til upplýsinga um líkamsástand sitt síðustu árin og að þátttaka hans í umræddri keppni hafi ekki falið í sér að hann hafi gefið rangar upplýsingar til matsmanna um líkamlegt ástand sitt. M telur að skilyrði 2. mgr. 120. gr. laga um vátryggingarsamninga séu ekki uppfyllt.

V telur að með því að M hafi ekki gefið matsmönnum upplýsingar um þátttöku sína í Fitnesskeppni í mars 2016 séu forsendur matsins brostnar sem og hafi í því falið að M hafi gefið rangar og villandi upplýsingar sem hann hefði mátt vita að gæti leitt til þess að greiddar yrðu út bætur sem hann ætti ekki rétt á. Þannig telur V að M hafi glatað öllum rétti til krafna á hendur félaginu með vísan til 2. mgr. 120. gr. laga um vátryggingarsamninga. V bendir á að þátttaka í líkamsræktarkeppni sé þess eðlis að það hafi veruleg áhrif á mat á hverjar tímabundnar og varanlegar afleiðingar líkamstjóns geta verið og M hafi mátt vera það ljóst að það upplýsingar hans til lækna og matsmanna um óvinnufærni sína á sama tímabili og hann hafi tekið þátt í slíkri keppni án þess að geta um hana hafi sýnt ásetning til að fá greiddar bætur sem hann hafi ekki átt rétt á.

Álit.

Í málinu er ágreiningur annars vegar um rétt M til bóta úr tvenns konar lögmaeltum vátryggingum sem eigendum ökutækja er skylt að kaupa. Annars vegar slysatryggingu ökumanns vegna slyssins 11. febrúar 2015 og hins vegar ábyrgðartryggingu vegna slyss 16. október 2015. Þessi tvö slys byggjast á tveimur mismunandi tjónsatburðum.

Í dómi Hæstaréttar í máli nr. 671/2016 var því slegið föstu að slysatrygging ökumanns væri persónutrygging í skilningi 1. mgr. 61. gr. laga um vátryggingarsamninga. Það þýðir að II. hluti laganna gildir um vátrygginguna og í þeim kafla, nánar tiltekið í 1. mgr. 120. gr. er kveðið á um að sá sem hyggst hafa uppi kröfu gegn vátryggingafélagi skuli veita því upplýsingar og afhenda gögn sem hann á aðgang að og félagið þarf til þess að geta metið ábyrgð sína og greitt út vátryggingarfjárhæðin. Í 2. mgr. 120. gr. kemur síðan fram að sá sem við tjónsuppgjör veiti rangar eða ófullnægjandi upplýsingar sem hann veit eða má vita að geti leitt til þess að greiddar verði út bætur sem hann á ekki rétt til, glatar öllum rétti til krafna á hendur félaginu samkvæmt þessum og öðrum vátryggingarsamningum vegna sömu atvika.

Hvað varðar ábyrgðartryggingar er vísað til 2. mgr. 1. gr. laganna þar sem kemur fram að váttrygging gegn skaðabótaábyrgð sé svokölluð skaðatrygging og um slíkar tryggingar gildi I. hluti laganna. Í þeim hluta, nánar tiltekið í 1. mgr. 47. gr. laganna er kveðið á um að váttryggður skuli veita félaginu þær upplýsingar og þau gögn sem hann hefur undir höndum og félagið þurfi til að meta ábyrgð sína og greiða bætur. Í 2. mgr. 47. gr. kemur síðan fram að ef váttryggður veitir af ásetningi rangar eða ófullnægjandi upplýsingar sem hann veit eða má vita að leiði til þess að hann fær greiddar bætur sem hann á ekki rétt til þá falli niður allur réttur hans samkvæmt þeim og öðrum váttryggingarsamningum vegna hins tiltekna váttryggingaratburðar.

Þegar orðalag 47. gr. um skaðatryggingar er borið saman við orðalag 120. gr. um persónutryggingar kemur fram að skylda til að gefa upplýsingar og möguleg réttaráhrif þess að gefnar séu rangar upplýsingar beinast að „váttryggðum“ í skaðatryggingum en „þeim sem hyggst hafa uppi kröfu“ í persónutryggingum. Í c.lið 2. gr. laga um váttryggingarsamninga kemur fram að sá sem telst vera váttryggður í ábyrgðartryggingum sá sem nýtur váttryggingarverndar á skaðabótaskyldri háttsemi sinni. Ljóst er því að gildisvið 120. gr. laga um váttryggingarsamninga er með þeim hætti víðtækara en 47. gr.

Í ábyrgðartryggingu þess ökutækis sem ekið var aftan á bifreið M í slysinu 16. október 2015 var M ekki váttryggður í skilningi laga um váttryggingarsamninga og nær gildisvið 47. gr. því ekki til hans. Heimild V til þess að fella niður bætur til M vegna þess tjónsatburðar verður því ekki byggð á 2. mgr. 47. gr. laganna. Þó fallist verði á að mikilvægt sé fyrir þann sem krafinn er um bætur og þá sem meta þurfi afleiðingar slysa að fá réttar upplýsingar um mögulegt tjón getur váttryggingafélag ekki borið fyrir sig umrætt ákvæði 2. mgr. 47. gr. gagnvart tjónþola í ábyrgðartryggingum, einungis váttryggðum. M telst því eiga rétt á bótum úr þeirri ábyrgðartryggingu að því marki sem hann getur sýnt fram á tjón vegna þess tjónsatburðar. Nefndin tekur ekki frekari afstöðu til mögulegs umfang þess tjóns í málinu enda fæli það í sér að nefndin þyrfti að úrskurða um bótafjárhæðir og það gerir hún ekki nema að fengnu sérstöku samþykki allra málsaðila, sbr. 2. mgr. 3. gr. samþykkta fyrir úrskurðarnefnd í váttryggingamálum sem birt er í B-deild Stjórnartíðinda með auglýsingu nr. 1090/2005.

Gildisvið 2. mgr. 120. gr. laga um váttryggingarsamninga er, eins og áður segir, víðtækara og nær til stöðu M og kröfu hans um bætur úr slysatryggingu ökumanns vegna tjónsatburðarins 11. febrúar 2015. Af gögnum málsins verður þó ekki ráðið að afleiðingar þess tjónsatburðar hafi leitt til greiðsluskyldu í skilningi ákvæða skaðabótalaga nr. 50/1993, ekki einu sinni þó lögð sé til grundvallar niðurstaða þeirrar matsgerðar sem M byggir bótakröfu sína til V á. Verður því þegar af þeirri ástæðu ekki fallist á greiðsluskyldu V úr slysatryggingu ökumanns vegna tjónsatburðar 11. febrúar 2015 og ekki efni til að fjalla frekar um heimild V skv. 2. mgr. 120. gr. laga um váttryggingarsamninga, en sú heimild kemur einungis til ef skilyrði eru að öðru leyti til greiðslu bóta.

Niðurstaða.

Ekki eru skilyrði til beitingar 2. mgr. 47. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004 gagnvart M vegna bótakröfu hans í ábyrgðartryggingu ökutækis vegna tjónsatburðar 16. október 2015. Ekki hefur verið sýnt fram á tjón í slysatryggingu ökumanns vegna tjónsatburðar 11. febrúar 2015.

Reykjavík, 21. maí 2019.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.